

Referat fra møde i Bornholms Udsatteråd d. 21. marts 2022

Deltagere: Lene Rander, Mikael Schenk, Trine Abildgaard, Connie Lillelund, Bo Nielsen, Rikke Mari Christiansen, Mona Lise, Lonnie Nimb, Asta Kofoed, Dina Skjold, Anne Grethe Larsen, Henrik Christesen, Charlotte Svendsen, Karin Lerche Jaque, Selina Munch-Petersen, Linda Maluka, Jacob Vestergaard.

Afbud fra: Karen Lynn Jacobsen, Torben Kofod Ager, Rikke Hyttel, Ingrid Funch Jørgensen, Eva Welander, Ann Lykke Nielsen, Sven Munch-Petersen

Tid: kl. 15.15

Sted: Kantinen på Vibegård, Vibegårdsvej 2 i Rønne

1. Godkendelse af dagsorden

Godkendt

2. Godkendelse af referat fra opstartsmøde i Bornholms Udsatteråd den 16. februar 2022

Godkendt,

3. Opstart af arbejdsgrupper – Udsatterådet drøfter og beslutter:

- hvilke arbejdsgrupper skal opstartes under Bornholms Udsatteråd?
- hvad skal arbejdsgrupperne mere konkret arbejde med?
- hvem deltager i arbejdsgrupperne?
- hvem er tovholder for hver arbejdsgruppe?

Udsatterådet oprettede følgende arbejdsgrupper:

Hvad skal arbejdsgruppen beskæftige sig med	Hvem deltager i arbejdsgruppen	Hvem er tovholder for arbejdsgruppen
Bisidderkorps og én vej ind/rådgiver	Mona-Lise Jensen, Lene Rander, Torben Kofoed Ager, Dina Skjold, Charlotte Svendsen	Lene Rander og Mona-Lise Jensen
Oplysninger ét sted, synlighed, foredrag og kommunikation	Selina Munch-Petersen, Lene Rander, Connie Lillelund, Karin Lerche Jaque, Trine Abildgaard, Bo Nielsen	Karin Lerche Jaque, Selina Munch-Petersen

Boliger – rigtige hjem til alle, herberg.	Charlotte Svendsen, Anne Grethe Larsen, Lonnie Nimb, Linda Maluka	Charlotte Svendsen
Udsatte unge, ensomhed, et sted at være for de unge.	Henrik Christensen, Asta Kofod, Mona-Lise Jensen, Rikke Mari Christensen, Dina Skjold, (Trine Abildgaard)	Asta Kofod og Henrik Christensen.

Mikael Schenk kan møde op ad hoc, når grupperne har brug for det.

4. **Etablering af bisidderkorps** – Udsatterådet har på opstartsmøde ønsket at etablere et bisidderkorps. Det drøftes hvordan dette i praksis skal gøres og hvem der har ansvaret for det.

Punktet var behandlet under punkt 3.

5. **Kommende temaer på Udsatterådets møder** – Udsatterådet drøfter og beslutter
- Hvilke temaer ønsker Udsatterådet at have fokus på til kommende møder
  - Skal der inviteres fagpersoner/oplægsholdere eller andre med til disse møder

Det blev besluttet at invitere gadejuristen Nanna Gotfredsen til det næste møde i Udsatterådet. Lene Rander inviterer Nanna Gotfredsen.

I forhold til fremtidige temaer kom følgende ideer på bordet:

- Tema om boliger
- Weshelter.
- Besøg af socialsygeplejerskerne Sissal og Jytte.
- Det gule team – gadeplansmedarbejderne
- Fokus på misbrug
- Arrangementer målrettet de unge.

6. **Samarbejde med ressourcepersoner, der kan hjælpe Udsatterådet** – Der er forslag om, at gå i samarbejde med fagpersoner, som kan bidrage med sin viden om konkrete emner til at hjælpe borgere i udsathed. Det kan være advokater, politimænd, tandlæger mv.

Rådet talte om at etablere samarbejde med SSP-konsulent og gadeplansmedarbejdere i Det Gule team samt veterancenteret.

Det blev ligeledes foreslået at invitere medarbejder fra Rådet for Socialt Udsatte og få en drøftelse af, hvad det er at leve i udsathed.

7. **Udsatterådets synlighed** – Udsatterådet drøfter og beslutter:

- a. Hvordan skal Udsatterådet arbejde for at blive synlige på Bornholm og i forhold til specifikke målgruppe

Udsatterådet besluttede, at der skal oprettes en facebookgruppe og en Instagramprofil. Derudover skal der være oplysningsmateriale ude lokalt på rusmiddelcenteret mv.

8. **Punkt til kommentering i Udsatterådet fra Social og Sundhedsudvalget: "Godkendelse af revideret kvalitetsstandard for social behandling for stofmisbrug til unge og voksne"**

Høringssvar fra Bornholms Udsatteråd angående "Godkendelse af revideret kvalitetsstandard for social behandling for stofmisbrug til unge og voksne":

Bornholms Udsatteråd udtrykker stor tilfredshed med, at der laves et tilbud for unge under 18 år. Denne type tilbud har manglet for de unge.

Det er vigtigt, at der laves en helhedsorienteret indsats, hvor der ikke alene er fokus på stof- eller alkoholforbrug. Rådet opfordrer i denne forbindelse til at have stort fokus på brugerinddragelse. Rådet hæfter sig ved, at brugerinddragelse slet ikke nævnes.

Bornholms Udsatteråd er bekymret for om tilbuddet er tilstrækkeligt. Udsatterådet stiller sig tvivlende over for, om det er tilstrækkeligt at komme en gang om ugen, hvis man er i alkohol- eller stofbehandling. Rådet mener nærmere, det burde være daglig behandling. Det er ligeledes afgørende at unge hurtigt kan komme i behandling uden ventetid/drop in. Er man stofbruger er det væsentligt, hurtigt at kunne tilses af en stoflæge. Her er det rådets erfaring, at der kan gå uger før man kan få en tid, hvilket rådet finder problematisk. Det er i denne forbindelse sårbart, at der kun er en læge at bruge i forhold til stofrådgivning. Det er således ikke muligt at få en "second opinion". Ligeledes har rådet også erfaret, at brugere og stoflæge ikke er enige, og at der derfor også kan være brug for en second opinion.

Bornholms Udsatteråd mener ligeledes, at der er behov for en styrket indsats i forhold til abstinensbehandling Hospitalet, samt i rusmiddelafladelingerne mulighed for at "droppe ind" og akut tilses af en læge.

Bornholms Udsatteråd savner et overblik over flere spørgsmål:

- hvor mange metadonbrugere (eller lignende præparater) er der på Bornholm?
- hvor mange er i behandling og hvor mange går ud ad døren uden behandling? Eks fordi der opstår uenighed omkring præparater, eller fordi ventetiden bliver for lang?
- Hvorfor er der stofbrugere, der opsøger stoffer "på gaden" i stedet for hos Rusmiddelcenteret, hvis de gratis kan få medicin og behandling hos Rusmiddelcenteret?

Det er afgørende, at de løsninger, der iværksættes, er løsninger, som de unge kan se sig selv i. Det kan eksempelvis være godt, hvis de unge kan spejle sig i andre unge eller voksne, som har erfaringer på egen krop. De unge har brug for at få forbilleder og har brug for at se, at det kan lykkes.

Bornholms Udsatteråd vil i den forbindelse opfordre til, at man samarbejder med tidligere stofbrugere, som de unge kan spejle sig i.

Bornholms Udsatteråd mener ikke at der fremgår tydeligt af materialet, hvor mange unge mennesker kvalitetsstandarder omfatter. Hvor langt ned går aldersgrænsen? Går den ned til 15 år eller under? Bornholms Udsatteråd vil i den forbindelse påpege, at der findes 12 årige, som er stofbrugere.

Bornholms Udsatteråd savner at peer-to-peer nævnes, hvor tidligere brugere hjælper brugere.

Bornholms Udsatteråd vil opfordre til, at der kastes et kritisk lys på ordvalgene i kvalitetsstandarder. Der anvendes i stort omfang stigmatiserende ord om mennesker, der er i stofbrug. Frem for ord som misbruger kan man anvende ord som patient, selvmedicinering, at være i stofbehandling, at være stofbruger og så fremdeles. Bornholms Udsatteråd kan konstatere, at ordet "misbrug" nævnes i kvalitetsstandarder i alt 121 gange. Udsatterådet henviser til, at det var en pointe for Sundhedsministeriet og Sundhedsstyrelsen tilbage i 2016, at forlade denne negative retorik og hermed kun anvende ordene i henvisninger til love, bekendtgørelser og registre. I kvalitetsstandarder står ordet "tilbagefald", hvilket også er negativ retorik. Al forandring er svær, når man er stofbruger, her kan eksempelvis bruges ord som "slip".

Bornholms Udsatteråd vil desuden opfordre til, at der gøres mere ud af oplysning generelt og om klageadgang især. Rådet vil opfordre til at klageskemaet skal ligge fremme i Ungeporten og Rusmiddelcenteret. Der henvises i øjeblikket til at en klage skal sendes til lederen af Rusmiddelcenteret. Dette er imidlertid ikke korrekt, at det er den eneste klageadgang. De unge (alle i stof – og alkoholbehandling) kan klage til ankestyrelsen, til borgmesteren eller via en bisidder – der er mange muligheder. Dette bør tydeliggøres og det bør fremgå, at man er meget velkomne til at klage.

Bornholms Udsatteråd mener, at det er vigtigt, de alle stof – og alkoholbrugere er trygge i, at de kan klage uden at bekymre sig om, at det kan få negative følger for dem. Rådet vil opfordre til, at det skrives eksplicit, at det ikke får nogle konsekvenser. Der hersker forestillinger og frygt for, at man kan blive "straffet" såsom, at man kan få frataget sin medicin, hvis man klager.

Ligeledes opfordrer rådet til, at kvalitetsstandarder ligger fremme i x antal kopier, lige som klageskemaet også bør gøre det. Rådet peger på, at ikke alle ved at de eksisterer, eller har overskud til at finde det frem på nettet.

Ligeledes savner rådet også tydeliggørelse af borgerens ret til at vælge mellem offentlige og private og godkendte behandlingstilbud, som kan sidestilles med det tilbud som kommunen har visiteret til. Denne beskrivelse af det frie valg i servicelovens § 101 kunne med fordel præciseres, da det omfatter tilbud i andre kommuner. Serviceloven § 101 og Sundhedslovens §142.

Rådet savner også, at der frit tilgængeligt fremgår materiale til brugerne om, at der i DK findes to fondsdrevende retshjælpsorganisationer til stof- og alkoholbrugere, altså gratis for brugerne at benytte i forhold til klagesager, bødesager mm. – Gadejuristen og Stenbroens Jurister.

At de gule og røde kort ligger fremme, således at brugerne ved, at de har rettidigheder i forhold til bødesager og autorisationslovens §41.

9. Eventuelt

Der blev talt om at starte en café for folk i udsathed – primært rettet mod unge. Der blev i den forbindelse talt om, at indsende ansøgning for at rejse midler til formålet. Det skal være muligt at få et måltid mad her.

En ad hoc gruppe blev nedsat for at arbejde med dette: Linda Maluka og Lene Rander.